

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 16.05.2022 § 39

§ 39

Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kevätyhtymäkokoukseen 24.5.2022

Valmistelijat / lisätiedot:
Heino Waltteri

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

1
nimeää Espoon kaupungin edustajaksi HSL:n vuoden 2022 kevätyhtymäkokoukseen 24.5.2022 kaupunkiympäristön toimialajohtaja Olli Isotalon tai hänen määräämänsä, ja

2
antaa yhtymäkokousedustajalle toimiohjeeksi kokouksessa

2.1
kannattaa, että yhtymäkokous merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2021 ja pyytää hallitusta antamaan selityksensä arviointikertomuksen johdosta syysyhtymäkokoukselle,

2.2
kannattaa tarkastuslautakunnan esitystä liittyen tilintarkastuskertomuksen tiedoksi merkitsemiseen, tilinpäätöksen hyväksymiseen ja vastuuvapauden myöntämiseen tilivelvollisille sekä tilikauden ylijäämän 10 408 352,98 euroa kirjaamiseen edellisten vuosien yli-/alijäämätilille,

2.3
kannattaa hallituksen esitystä, että peruspääomalle ei makseta korkoa vuodelta 2021 ja että kuntakohtaisesta kumulatiivisesta ylijäämästä ei makseta jäsenkunnille korkoa eikä kuntakohtaisesta kumulatiivisesta alijäämästä laskuteta korkoa vuodelta 2021,

2.4,
kannattaa hallituksen esitystä, että yhtymäkokous myöntää Laura Rissaselle eron hallituksen jäsenen tehtävästä kuntalain 70 §:n perusteella sekä valitsee Rissasen tilalle uuden hallituksen varajäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi,

2.5
kannattaa tarkastuslautakunnan esitystä, että yhtymäkokous päättää valita esitetyn tarjoajan lakisääteisen tilintarkastuksen toimittajaksi vuosille 2022–2025,

Käsittely**Päätös**

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus**Kevätyhtymäkokous**

HSL:n kevätyhtymäkokous pidetään 24.5.2022 klo 11.00 alkaen sähköisenä kokouksena ja/tai HSL:n päätoimitiloissa, kokoushuone Spåra (Opastinsilta 6, Helsinki).

Kokouksessa käsitellään HSL:n perussopimuksen mukaan kevätyhtymäkokoukselle kuuluvat asiat.

Yhtymäkokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2021,
- vuoden 2021 tilintarkastuskertomus, tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapaudesta päättäminen tilikaudella 1.1. - 31.12.2021,
- koron maksaminen HSL:n peruspääomalle sekä kuntakohtaiselle ylijäämälle ja koron periminen kuntakohtaisesta alijäämästä vuodelta 2021,
- eron myöntäminen hallituksen jäsenelle ja uuden jäsenen valinta,
- sidonnaisuusilmoitusten merkitseminen tiedoksi,
- tilintarkastajan valinta tilikausille 2022–2025. (Päätös tulee julkiseksi vasta päätöksenteon jälkeen, käsitellään suljetussa kokouksessa.)

Tilikausi 2021

HSL:n toimintatuotot olivat yhteensä 733,4 milj. euroa, 70,1 milj. euroa (10,6 %) yli talousarvion (TA 663,4 milj. euroa). Toimintatuotoista 32,1 % on lipputuloja ja 53,0 % kuntaosuuksia. Lipputulojen osuus toimintatuotoista väheni 4,5 %-yksiköllä edellisvuodesta. Toimintatuotot jäivät 633 miljoonaan euron, kun niissä ei huomioida tukia ja avustuksia, kun vuonna 2019 toimintatuotot olivat 742 milj. euroa ilman tukia ja avustuksia.

Lipputulot ovat yhteensä 235,3 milj. euroa ja ne alittivat talousarvion 19,8 milj. eurolla (7,8 %). Talousarvion lipunmyyntiennuste perustui keskimäärin -35 % matkustajamäärän laskuun vuoteen 2019 verrattuna, kun toteutunut matkustajamäärien vähenemä oli 40,1 %.

Laskutetut kuntaosuudet olivat yhteensä talousarvion mukaiset 388,5 milj. euroa ja toimintakuluista niillä katettiin 55,0 %.

Tukia ja avustuksia saatiin yhteensä 100,2 milj. euroa, josta 86,7 milj. euroa oli akuutista koronatilanteesta aiheutuviin lipputulomenetyksiin myönnettyä tukea, 4,8 milj. euroa suurten kaupunkiseutujen

joukkoliikennetukea, 7,1 milj. euroa ilmastoperusteisen rahoituksen MAL-sopimuksissa sidottua tukea ja 1,6 milj. euroa muita tukia ja avustuksia. Koronatilanteesta aiheutuviin lipputulomenetyksiin myönnetty tuki kattoi 59 prosenttia lipputulomenetyksistä vuonna 2021.

Toimintakuluja toteutui yhteensä 706,0 milj. euroa, mikä jäi 18,6 milj. euroa alle talousarvion (2,6 %). Toimintakuluista 673,4 milj. euroa (95,4 %) oli palvelujen ostomenoja.

Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat yhteensä 499,6 milj. euroa, 70,8 % HSL:n toimintakuluista. Operointikustannukset alittivat talousarvion yhteensä 15,0 milj. eurolla (2,9 %). Vuonna 2021 poltto- ja voiteluaineiden sekä muun energian hinnat nousivat merkittävästi enemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Yhteensä bussiliikenteen kustannustaso nousi peräti 5,1 %, kun talousarviossa sen arvioitiin kasvavan 2,3 %. Junaliikenteen kustannukset alittivat talousarvion 10,0 milj. eurolla (11,1 %). Alitus johtuu pääosin VR:lle maksetuissa yhteiskäyttökorvauksissa sekä Pääkaupunkiseudun Junakalustoyhtiölle maksetuissa korvauksissa syntyneistä säästöistä.

Jäsenkuntien HSL:n käyttöön erillisillä sopimuksilla osoittaman joukkoliikenneinfraomaisuuden käytöstä maksettavat käyttöoikeuskorvaukset olivat yhteensä 139,2 milj. euroa ja toteutuivat talousarvion mukaisina. Lisäksi HSL hankkii ostopalveluna Leppävaarassa ja Eirassa sijaitsevien sähköbussien latausinfra 1,7 milj. euroa, jonka kustannukset ylittävät talousarvion 0,3 milj. eurolla.

Muita kuin operointi- ja infrakustannuksia toteutui yhteensä 65,4 milj. euroa ja ne alittivat talousarvion 3,9 milj. eurolla (5,6 %). Nämä kustannukset sisälsivät ulkopuolisilta hankittavia palvelujen ostoja yhteensä 32,8 milj. euroa, 4,0 milj. euroa alle talousarvion. Henkilöstökuluja toteutui yhteensä 24,9 milj. euroa, 1,0 milj. euroa yli talousarvion. Tilinpäätöksen henkilöstökulut sisältävät varauksena 0,6 milj. euroa tulospalkkion maksamiseen. Vuokratkuluja toteutui yhteensä 4,4 milj. euroa, ja ne ylittivät talousarvion 0,5 milj. eurolla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kustannuksiin käytettiin 0,8 milj. euroa sekä muihin kuluihin 2,5 milj. euroa. Muut kulut sisältävät tarkastusmaksutuloista toimintavuodelta 2021 kirjatus luottotappiovarauksen 1,7 milj. euroa.

Toimintatuottojen ja kulujen erotuksena syntyvä toimintakate oli 27,4 milj. euroa ylijäämäinen.

Rahoituksen nettokustannuksiksi arvioitiin talousarviossa 0,2 milj. euroa. Talousarvio sisälsi varauksen jäsenkunnille peruspääomasta ja ylijäämäkertymistä maksettaville korolle sekä vuonna 2020 nostetun talousarviolainan korkokulut. Talousarvio sisälsi myös lainanottovaltuutuksen vuodelle 2021, mutta uutta talousarviolainaa ei tarvinnut nostaa. Lainakanta 31.12.2021 oli 44,7 milj. euroa. Rahoituksen nettokuluiksi muodostui tilinpäätöksessä 0,08 milj. euroa ja vuosikate rahoituserien jälkeen oli 27,4 milj. euroa ylijäämäinen.

Suunnitelmapoistot ovat yhteensä 17,0 milj. euroa ja ne alittivat talousarvion 0,7 milj. eurolla johtuen investointien siirtymisestä alkuperäisestä aikataulustaan.

Tilikauden tulos rahoituserien ja poistojen jälkeen on 10,4 milj. euroa ylijäämäinen, kun talousarviossa oli varauduttu 79,1 milj. euron alijäämämiseen tulokseen. Ylijäämä esitetään kirjattavaksi edellisten vuosien

yli-/alijäämättilille. Ilman valtion lipputulomenetyksiin myöntämiä koronatukia tilikauden alijäämä olisi ollut 76,3 milj. euroa. Taseen loppusumma 168,0 milj. euroa kasvoi edellisvuodesta 0,1 milj. eurolla.

Investointien toteutuminen

Vuoden 2021 investointimenot ovat yhteensä 11,7 milj. euroa ja ne alittivat talousarvion 5,6 milj. eurolla (32,4 %). Investointimenoista 1,5 milj. euroa liittyi HSL-sovelluksen kehitykseen, 1,3 milj. euroa lippu- ja informaatiojärjestelmän kehityshankintoihin, 0,8 milj. euroa JORE 4.0 uudistamiseen ja 0,8 milj. euroa HSL.fi -palvelun uudistamiseen. Muihin hankkeisiin käytettiin yhteensä 7,3 milj. euroa.

Peruspääoma

HSL:n peruspääoma 31.12.2021 on 9,6 milj. euroa ja se säilyi edellisvuoden tasossa. Kun tilikauden ylijäämä, 10,4 milj. euroa, kirjataan edellisten tilikausien yli/alijäämättilille, oma pääoma on tilinpäätöksessä 17,9 milj. euroa, joka kattaa peruspääomaosuuden. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä oma pääoma jäi alle peruspääomaosuuden.

Arviointikertomus vuodelta 2021

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt arviointikertomuksen vuodelta 2021 ja antaa sen tiedoksi yhtymäkokoukselle.

Koron maksaminen peruspääomalle sekä kuntakohtaiselle yli-/alijäämälle

Perussopimuksen 14 §:n mukaan yhtymäkokouksen tehtäviin kuuluu kevätyhtymäkokouksessa peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta päättäminen.

Hyväksyessään kokouksessaan 24.11.2020 § 10 toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2021–2023 yhtymäkokous päätti, että vuonna 2021 HSL maksaa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta peruspääomaosuudesta. Koron määräytymisperuste on jäsenkunnan peruspääomaosuus. Korkona käytetään tilinpäätösvouden ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa. Samalla yhtymäkokous päätti, että vuonna 2021 HSL maksaa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä tai laskuttaa korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Koron määräytymisperuste on tilinpäätösvouden 2021 ensimmäisen ja viimeisen päivän yli-/alijäämän keskiarvo. Korkona käytetään tilinpäätösvouden ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa.

Tilinpäätösvouden ensimmäisen päivän 12 kk euribor-korko 1.1.2021 oli negatiivinen (-0,499 %). Koron ollessa negatiivinen ei maksettavaa korkoa kumulatiiviselle ylijäämälle tai laskutettavaa alijäämästä vuodelta 2021 kertynyt.

Eron myöntäminen hallituksen jäsenyydestä ja uuden jäsenen valinta

Hallituksen jäsen Laura Rissanen on pyytänyt 22.3.2022 saapuneella kirjeellä eroa HSL:n hallituksen jäsenen tehtävästä. Hallitus esittää, että yhtymäkokous päättää myöntää Laura Rissaselle eron hallituksen jäsenen tehtävästä kuntalain 70 §:n perusteella sekä valita Rissanen tilalle uuden

hallituksen varajäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Uuden jäsenen ehdottaminen Rissasen tilalle on Helsingin kaupungin asia.

Tilintarkastajan valinta tilikausille 2022–2025 (julkinen päätöksenteon jälkeen, käsitellään suljetussa kokouksessa)

HSL:n perussopimuksen 14 §:n mukaan tilintarkastajan valinta kuuluu yhtymäkokouksessa käsiteltäviin asioihin. HSL:n lakisääteinen tilintarkastus kilpailutetaan tänä keväänä vuosille 2022–2025. Tarkastuslautakunta on ollut prosessissa mukana ja hyväksynyt kokouksessaan 2.3.2022 § 13 kilpailutuksen tarjouspyynnön ja aikataulun.

Palvelun hankinnasta järjestettiin Hansel Oy:n Tilintarkastuksen palvelut 2020–2025 Dynaamisen hankintajärjestelmän sisäinen kilpailutus. Tarjouspyyntö ja muut tarjousasiakirjat julkaistiin Hansel Oy:n Tilintarkastuksen palvelut 2020–2025 DPS:ssä mukana oleville palveluntarjoajille 3.3.2022. Kyseisessä hankintajärjestelmässä ovat mukana BDO Auditor Oy, KPMG Oy Ab, Oy Tuokko Ltd, TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy sekä PricewaterhouseCoopers Oy. Tarjousten jättämisen määräaika päättyi 24.3.2022 klo 14:00.

Tarjousten vertailuperusteena tarjouspyynnössä oli kokonaistaloudellinen edullisuus. Tarjouspyynnössä asetetut vertailuperusteet olivat hinta (painoarvo 60 pistettä) ja laatu (painoarvo 40 pistettä). Laadun arviointiperusteena oli tarjottujen henkilöresurssien osaaminen ja kokemus hankinnan kohteesta.

Lakisääteisen tilintarkastuksen kilpailutuksen yhteenveto toimitetaan nimetyille kokousedustajalle. Kilpailutuksen yhteenveto ja esitys toimittajaksi tulee julkiseksi päätöksenteon, eli 24.5.2022 pidettävän yhtymäkokouksen, jälkeen.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Yhtymäkokous_24-5-2022_Esityslista
- 2 Arviointikertomus 2021
- 3 HSL Tilinpäätös 2021
- 4 Tilintarkastuskertomus 2021

Oheismateriaali

- Ääniluettelo 2022
- Lakisääteisen tilintarkastuksen kilpailutuksen yhteenveto (julkinen päätöksenteon jälkeen)

Tiedoksi